

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph. D. ve věci

žalobce: **M. J. M. M.**
státní příslušnost Irácká republika

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-395/ZA-ZA11-K09-PD1-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-395/ZA-ZA11-K09-PD1-2017, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 119 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 20. 2. 2020 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-395/ZA-ZA11-K09-PD1-2017, kterým žalobci nebyla prodloužena doplňková ochrana dle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce připomněl, že je držitelem doplňkové ochrany od 14. 8. 2017, kdy důvodem udělení byl probíhající ozbrojený konflikt v Iráku, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce podal dne 18. 6. 2019 žádost o prodloužení doplňkové ochrany, o které rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Toto rozhodnutí žalobce považuje za nezákonné, protože nebyl dán důvod k neprodloužení doplňkové ochrany. Informace o zemi původu, které shromáždil žalovaný, totiž neprokazují, že by v Iráku došlo od doby udělení doplňkové ochrany k natolik významným změnám trvalého původu, že by žalobce již doplňkovou ochranu nepotřeboval. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v řízení o prodloužení doplňkové ochrany, tedy nikoli v řízení o udělení mezinárodní ochrany. V takovém případě platí, že o neprodloužení doplňkové ochrany lze rozhodnout tehdy, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. V souladu s § 17a odst. 2 zákona o azylu je žalovaný povinen přihlídnout k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. V rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011-57, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu je možné, jen a pouze tehdy, došlo – li ke kvalifikované změně, resp. úplnému zániku, těch okolností, které vedly k udělení doplňkové ochrany.
3. Žalobce také poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Az 68/2017-58, podle kterého, má-li žalovaný prodloužení doplňkové ochrany odepřít, musí prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové; rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím „na zelené louce“. Jádrem prodlužovacího řízení podle § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení mezinárodní ochrany. Stěžejní důvody, které dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že doplňková ochrana neměla být v původním rozhodnutí vůbec udělena. Z uvedeného podle žalobce vyplývá, že v rámci řízení o prodloužení doplňkové ochrany nestačí nanovo posuzovat naplnění jednotlivých podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Je potřeba v první řadě srovnat okolnosti, za kterých byla doplňková ochrana cizinci udělena, s okolnostmi danými při rozhodování o jejím prodloužení, přičemž platí, že rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany lze přijmout, pouze pokud se tyto okolnosti změnily významným a trvalým způsobem.

4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí popírá, že by v současnosti v Iráku probíhal ozbrojený konflikt a tím pádem podle žalovaného nebyla naplněna podmínka § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. S tímto závěrem žalobce zásadně nesouhlasí. Z dostupných zpráv o zemi původu totiž vyplývá, že buňky islámského státu jsou pořád ještě na mnoha místech aktivní a nadále ohrožují civilní obyvatelstvo prováděním nerozlišujících teroristických útoků. Přitom i teroristický sebevražedný útok lze považovat za zdroj nerozlišujícího násilí. Teroristické útoky v Iráku tudíž nelze bagatelizovat a srovnávat se situací v Evropě. Skutečnost, že se Irák nachází i v současné době v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, jednoznačně deklaruje i aktuální zpráva EASO z března 2019.
5. Žalovaný nesprávně a nedostatečně vyhodnotil situaci v Iráku a nesprávně dospěl k závěru, že se situace v zemi zásadně změnila. Napadené rozhodnutí je potřeba považovat za odporující objektivně zjiitelnému stavu věci; v případě návratu žalobce do Iráku nelze ani nadále vyloučit, že bude ohrožen jeho život v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu.
6. V doplnění žaloby ze dne 27. 2. 2020 žalobce ke vzneseným žalobním bodům ještě odkázal na Zprávu MZV ČR ze dne 29. 9. 2017 a 3. 1. 2020, které jsou stále v platnosti.
7. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout; má za to, že v napadeném rozhodnutí dostatečně srovnal stav a vývoj situace v Iráku od doby udělení doplňkové ochrany a velmi pečlivě a výstižně popsal důvody vedoucí k neprodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019-59, ve kterém tento soud shledal, že v Iráku po porážce organizace islámský stát neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu zákona o azylu.

Zjištění z obsahu správních spisů

8. Ze správních spisů soud zjistil, že na základě žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 5. 2017 byla žalobci rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 8. 2017 podle § 14a udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců od právní moci rozhodnutí. Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí vyplývá, že v zemi původu probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu, resp. nelze vyloučit, že by nebyl vystaven hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. K tomuto závěru dospěl žalovaný zejména po vyhodnocení Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv ze dne 13. 4. 2016, Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2017 a Výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 12. 1. 2017.
9. Dne 18. 6. 2019 podal žalobce žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Svou žádost žalobce odůvodnil tím, že pochází z Kirkúku, jedná se o nejnebezpečnější místo v Iráku, pokud se vrátí, jeho osud bude neznámý nebo smrt. V pohovoru k žádosti, konanému dne 16. 12. 2019, dále uvedl, že situace se v Iráku možná na nějakou dobu zlepšila, ale v posledních dvou měsících je situace zase horší, sleduje satelitní televizi Rudaw a internet, komunikuje s příbuznými a známými. V Kirkúku dochází k boji mezi různými skupinami. Dne 21. 1. 2020 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí, a to mj. Zprávou OAMP o situaci v zemi ze dne 1. 6. 2018, zprávou OAMP o situaci etnických a náboženských menšin ze dne 18. 3. 2019, Informací MZV ČR ze dne 6. 11. 2018, Výroční zprávou Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, Zprávou Freedom House z ledna 2018, Zprávou IOM

z roku 2018 a informacemi ČTK ze dne 4. 6. 2019 a 6. 10. 2019. Žalobce nenavrhoval doplnění podkladů.

10. Dne 23. 1. 2020 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Dospěl v něm k závěru, že od doby udělení doplňkové ochrany žalobci došlo k takovým zásadním změnám situace v zemi původu žalobce, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Vyšel přitom z podkladů rozhodnutí, které shromáždil. Uzavřel, že situace v Iráku není zcela stabilizovaná, jedná se o zemi, kde probíhal vnitřní ozbrojený konflikt. Zdůraznil, že „dle nejaktuálnějších informací v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí“. Z informací dostupných žalovanému vyplývá, že porážka islámského státu je trvalá, v prosinci 2018 se přibližně již 4 miliony Iráčanů vysídlených od roku 2014 vrátili do svých domovských regionů, v červnu 2019 byla v Bagdádu veřejnosti trvale otevřena zelená zóna, kde sídlí vládní úřady a zahraniční ambasády., což vyvrací tvrzení žalobce o špatné bezpečnostní situaci v Iráku.

Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
12. Předně lze přisvědčit žalobci, že rozhodování o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodováním na „zelené louce“, jak trefně vystihl Městský soud v Praze v žalobci zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Az 68/2017-58. Je povinností žalovaného, aby v řízení podle § 53a odst. 4 zákona o azylu vždy posoudil otázku, zda se zásadním způsobem změnila okolnosti, jež vedly k udělení mezinárodní ochrany. Stěžejní důvody, které dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že doplňková ochrana neměla být v původním rozhodnutí vůbec udělena.
13. Krajský soud má za to, že žalovaný při posuzování uvedených hledisek vycházel z nedostatečných, resp. neaktuálních informací. Z obsahu správního spisu i napadeného rozhodnutí je totiž zřejmé, že žalovaný v době vydání rozhodnutí, tedy v lednu 2020 vycházel ze Zprávy OAMP o situaci v zemi ze dne 1. 6. 2018, zprávy OAMP o situaci etnických a náboženských menšin ze dne 18. 3. 2019, Informace MZV ČR ze dne 6. 11. 2018, Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, Zprávy Freedom House z ledna 2018 a Zprávy IOM z roku 2018; tedy podstatná část podkladů rozhodnutí je datována rokem 2018, nejaktuálnější je zpráva OAMP ze dne 18. 3. 2019, ta se však týká situace náboženských a etnických menšin a jejím obsahem není posouzení ozbrojených konfliktů na území Iráku.
14. Žalobce přitom v žalobě poukázal na Doporučení MZV ČR ze dne 3. 1. 2020, týkající se cest českých občanů do Iráku, ve kterém MZV ČR varuje občany ČR před cestou do Iráku s ohledem na dlouhodobě nepříznivou bezpečnostní situaci, včetně rizika ideologicky či kriminálně motivovaného vražedného útoku či únosu s tím, že rizika spojená s cestováním do země se výrazně zvýšila v souvislosti s eskalujícím mezinárodněpolitickým napětím po sérii ozbrojených incidentů v Iráku počínaje dnem 27. 12. 2019. Je zjevné, že žalovaný

uvedené informace (minimálně o eskalujícím mezinárodněpolitickém napětí po 27. 12. 2019) nijak nehodnotil, ač mu v době vydání rozhodnutí musely být známy.

15. Žalovaný nepostupoval v souladu s § 3 správního řádu, když podle krajského soudu s ohledem na „aktuálnost“ podkladů rozhodnutí již z povahy řízení o prodloužení doplňkové ochrany nemohl zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí; porušil tak povinnost zkoumat aktuální situaci v zemi původu žalobce a v návaznosti na to, zda zde i nadále jsou či nejsou dány důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany žalobci (viz také rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2019, č. j. 45 Az 23/2018-55, Sb. NSS 3997/2020). V této souvislosti krajský soud také připomíná, že pokud by následně během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany vyšly najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána, nemohl by žalovaný žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítnout bez toho, že by se argumentačně vypořádal také s možností udělení doplňkové ochrany z onoho jiného (nového) důvodu. V případě kladného posouzení by pouze prodloužil doplňkovou ochranu s odvoláním na tento nový důvod (viz závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35).
16. Krajský soud zdůrazňuje, že nikterak nerozporuje závěry učiněné Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 – 38, resp. v rozsudku ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019-59, ve kterém uvedený soud dospěl k závěru, že „...že v Irácké republice v současné (zvýrazněno krajským soudem) době, po porážce organizace Islámský stát, neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu“. Nicméně Nejvyšší správní soud rozhodoval v jiném okamžiku; má-li žalovaný povinnost zjistit a posoudit aktuální stav v zemi původu, nelze se vždy do budoucna jednoduše odvolávat na dříve přijaté závěry soudů, nevplývá-li z obsahu podkladů rozhodnutí dostatečně aktuální obraz o situaci v zemi původu žadatele. V projednávané věci tak nejsou prezentované závěry Nejvyššího správního soudu zcela relevantní, neboť žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav pro potřeby svého rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

17. Krajský soud s ohledem na uvedené napadené rozhodnutí dle § 76 písm. b) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. Bude na žalovaném, aby pro účely rozhodnutí o žádosti žalobce shromáždil dostatečně aktuální informace o situaci v zemi původu a z takto (nově) zjištěných informací dovodil přiléhavé závěry. Nevyplynou-li z nově zjištěných skutečností takové, které by odůvodňovaly neprodloužení doplňkové ochrany žalobci, bude na místě udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 53a odst. 4 žalobci prodloužit.
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl v řízení úspěšný a má tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobce jsou tvořeny poštovním spojením s podáním žaloby a jejím doplněním, jak vyplývá ze spisu, ve výši 119 Kč. Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradu

nákladů řízení tuto částku. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 29. září 2020

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.
samosoudce